

Nyheter om EMU

NYHETSBREV FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ 15 FEBRUARI 2003

LO-chefen Lunby-Wedin har fel – EMU är inget vänsterprojekt

Enligt alla undersökningar är EMU-frågan i Sverige i hög grad en klassisk höger-vänster fråga. Sveriges Televisions stora vallokalsundersökning förra hösten visar att av de väljare som beskriver sig som "klart vänster" säger 56 procent nej och 26 procent ja. Omvänt svarar 70 procent ja och 17 procent nej bland väljare som beskriver sig som "klart höger".

Om man hävdar att EMU är ett vänsterprojekt så måste man alltså förklara varför vänsterns väljargrupper inte begripit detta. Inser man inte sitt eget bästa?

Med EMU är det grundlagsfäst att alla hinder för kapitalets fria rörlighet måste bort, att penningpolitiken ska skötas av "oberoende experter" utan insyn och kontroll från demokratiska församlingar och att kampen mot inflationen står över kampen mot arbetslösheten.

Och kan någon på allvar förneka den borgerliga grundfärgen i EU och EMU? För handlar unionens ekonomiska politik egentligen om något annat än avregleringar, förbud mot statsstöd, privatiseringar och sänkta skatter? Kan någon verkligen komma med ett enda konkret exempel på då EU (eller EMU) inneburit socialdemokratiska lösningar på ett större ekonomiskt problem i dagens Europa?

Jag kan förstå att de borgerliga partierna är för EMU. Och jag vet också att det finns högersocialdemokrater som stöder projektet eftersom de är övertygade om att en fri marknadsekonomi är det bästa, även för arbetare och lågavlönade. Men vad jag har svårt att förstå är hur LO:s ledning kan vara för EMU.

LO-ordföranden Wanja Lundby-Wedins huvudargumentet handlar om påverkan. Vi ska med för att påverka! Går vi med så kan vi ändra EMU och göra det mer socialdemokratiskt. (Samma argument användes när vi skulle in i själva EU. Hur gick det?)

Lundby-Wedin menar till exempel att vi med EMU:s hjälp kan stoppa valutaspekulationen och att EMU mer allmänt kan bli ett löntagarnas politiska verktyg.

Men hur i alla världen ska detta gå till? Hur ska man till exempel med EMU:s hjälp

"kontrollera kapitalet". Hela EMU:s konstruktion går ju ut på att förbjuda all kontroll, alla ingrepp i kapitalets frihet. De folkvalda har minimalt inflytande över EMU som styrs av oberoende bankdirektörer och är fastspikad i EU:s "grundlag".

Vi har under några år kring sekelskiftet haft en historiskt unik dominans av socialdemokratiska regeringar i EU. Men inte ens då kunde man ändra något i EMU:s politik, inte ens när socialdemokrater, ensamma eller i koalition, befolkade tretton av femton EU-regeringar togs några steg åt vänster. Då det gäller EMU så försökte både den europeiska fackföreningsrörelsen och den franska socialistregeringen att föra in krav på arbetslöshetsbekämpning. Ingen lyckades.

EMU handlar om att skapa Europas Förenade Stater, och att göra en enda stor marknadsplats av Europa. Under det senaste decenniet har EU-länderna anpassat sig för att få vara med i EMU. Priset har varit neddragningar i den gemensamma sektorn och högre arbetslöshet. Valuta-

spekulationen släpptes fri och riksbankerna förbjöds att ta instruktioner av folkvalda.

De svenska partier och organisationer som både är för EMU och har höga ambitioner för sysselsättning och välfärd bör innan den 14 september förklara hur de får denna ekvation att gå ihop. Inte ens de socialdemokratiska partier som har pratat om att göra hög sysselsättning och välfärd till mål för EMU-politiken har vågar föreslå det i Bryssel.

De politiska majoriteterna skiftar snabbt, men EMU är för evigt. Inom EU har land efter land fått högerregeringar som prioriterar privatiseringar, nedskärningar och skattesänkningar. Den politiken vill de föra också på EU-nivå. Det är dessutom en politik som passar som hand i handske med EMU. "Med euron måste Sveriges regering, oavsett färg, förbättra villkoren för företagande, arbete och investeringar." Det säger moderaternas partiordförande Bo Lundgren.

EMU är inget vänsterprojekt, utan ett marknadsliberalt högerprojekt.

Kritiska röster om EMU

Hans Tson Söderström anser att EMU är feltänkt

Det är svårt att se några avgörande ekonomiska fördelar med ett svenskt EMU-inträde.

Det anser anser nationalekonomen Hans Tson Söderström som vid årsskiftet avgick som vd för Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, SNS, efter 18 år på denna post.

– EMU är i sig feltänkt, och jag är inte övertygad när det gäller svensk övergång till euron, säger Hans Tson Söderström till Dagens Nyheter. Stabiliseringspolitiskt ser han enbart nackdelar med att riksbanken får släppa ifrån sig besluten över penningpolitiken, som han anser lyckats väl under den senaste tioårsperioden med flytande

växelkurs och fastställt inflationsmål. (Enligt Söderström har den normpolitik som han och andra ekonomer förespråkade vid mitten av 80-talet därigenom kommit att förverkligas.)

Däremot tror Söderström att Sverige riskerar att hamna utan inflytande i EU ifall vi bestämmer oss för att ställa oss vid sidan om beträffande euron.

– Man kan fråga sig om man vill vara med i en klubb som på detta sätt mobbar sina medlemmar.

– Men nu när vi är med i EU utgör detta en realitet som måste vägas in i beslutet. Själv har jag ännu inte bestämt mig för hur jag ska rösta i EMU-frågan, säger Hans Tson Söderström.

Formulering kan avgöra

EMU-svar

Frågans formulering kan avgöra om Sverige ska gå med i EMU.

TT-Sifo har för första gången ställt två olika formulerade frågor om svenska folkets inställning till att införa EMU-områdets valuta euron.

I den ena undersökningen uppger 44 procent att de skulle rösta nej till ett svenskt deltagande i EMU om det vore folkomröstning i dag. 37 procent skulle rösta ja. Men på frågan som ska användas i höstens folkomröstning, "Tycker du att Sverige ska införa euron som valuta?", blir resultatet ett annat. Då svarar 41 procent ja och 40 procent nej.

Metallare mot EMU

EU-parlamentarikern Jonas Sjöstedt (v) är en av initiativtagarna till Metallare mot EMU.

– Metalledningen är väldigt mycket för, men vi känner på oss att merparten av metallarna antagligen är emot. Vi vill skapa en kritisk motpol ute på arbetsplatserna och ta debatten med förbundsledningen, säger Jonas Sjöstedt till Dagens Nyheter.

– Vi kommer att sprida information på arbetsplatserna, arrangera debatter och se till att Metalls interna studier ger plats för nej-sidan. Eventuellt blir det en webbsida och lite artiklar. Varför är EMU dåligt?

– Dels saknas helt demokratisk kontroll. Utifrån arbetarrörelseperspektiv är det oacceptabelt. Dels är EMU mycket av verktyg för att genomföra en avreglerings- och nedskärningspolitik, svarar Jonas Sjöstedt.

Soros är kritisk till ECB

Vid en presskonferens på Världsekonomiskt Forum i Davos, Schweiz, uttryckte finansmannen George Soros stark kritik mot Europeiska centralbankens penningpolitik, liksom mot hur Tyskland sköter sin ekonomi.

Enligt Soros finns det anledning för Sverige och andra EU-länder som ännu inte gått över till euron, att avvakta med EMU-inträde tills dessa problem blivit lösta.

Nya EU-omröstningar i Norden?

När Sverige har röstat om EMU i höst kan det på sikt bli ett andra EMU-val i Danmark. Och i Norge har debatten vaknat om en tredje EU-omröstning.

– Det kan bli om några år, sade Norges statsminister Kjell Magne Bondevik vid Barentstoppmötet i Kirkenes i mitten av januari.

– Ska vi bjuda in norrmännen till en ny omröstning [det blev nej 1972 och 1994] måste vi först veta vilket EU det handlar om, sade Bondevik och hänvisade till arbetet med en ny grundlag för unionen. Danmarks statsminister Anders Fogh Rasmussen vill ha en ny omröstning om danskt medlemskap i EMU. År 2000 röstade danskarna nej.

EU långt från sysselsättningsmål

– Vi saknar fortfarande 15 miljoner jobb för att nå EU:s mål 70 procents sysselsättning 2010, säger statssekreterare Lars Danielsson angående EU-kommissionens rapport om den så kallade Lissabonstrategin.

För snart tre år sedan beslutade EU:s stats- och regeringschefer att göra EU till världens mest konkurrenskraftiga ekonomi år 2010. Fler jobb är ett av målen.

Men etappmålet 67 procent sysselsatta år 2005 ser inte ut att klaras. Kommissionen konstaterar att det ser ännu värre ut med delmålen för den äldre arbetskraften.

Sören Gyll lovordar euron

Svenskt Näringslivs styrelseordförande

Sören Gyll lovordar en svensk euroanslutning på debattsidan i Göteborgs-Posten den 10 januari.

Sören Gyll menar att euron otvivelaktigt förbättrar det för svenska företag, speciellt för små företag som är beroende av export och import. Gyll framhåller också att Sverige blev rikt genom kreativitet, entreprenörskap, företagande och arbete och att ett ja till euron ligger i linje med denna goda tradition. Det kommer att säkra fler jobb och en ökad tillväxt. Ett nej skulle däremot bli ett steg mot en avskärmning, som alltid är kortsiktighetens och misslyckandets politik.

Moderaterna vill ge EU mer makt

Moderaterna vill ta bort rätten för ett enskilt EU-land att stoppa beslut på de flesta områden.

– Huvudregeln ska vara att beslut i ministerrådet tas med kvalificerad majoritet, säger Göran Lennmarker, moderat och en av riksdagens företrädare i det konvent som sedan ett år tillbaka diskuterar förslag för hur EU ska styras och vad EU ska syssla med.

Men ett medlemsland ska ha kvar sin vetorätt, anser moderaterna, i frågor som gäller nivån på det egna landets skatter, om förslag till skatt till EU och frågor av "vitalt nationellt intresse".

Moderaterna vill också ge EU större militär

"Det är ett stort risktagande", hör jag statsministern säga efter att datum för EMU-folkomröstningen spikats. Vad är det för risk han talar om? Att det blir nej naturligtvis. Jag gillar inte riktigt tonfallet i det där yttrandet: När en folkomröstning utlyses anses risken uppenbarligen vara stor att folket inte röstar rätt.

**Göran Greider,
Dala-Demokraten 22/12 2002**

kapacitet och mer att säga till om i utrikespolitiken. Partiet vill gå längre än regeringens och socialdemokraternas företrädare i konventet på utrikespolitikens område.

Enligt Göran Lennmarker borde utrikespolitiken samordnas under EU-paraplyet mer, med kommissionen som central aktör. Moderaterna vill, till skillnad från regeringen, inte se någon vald långtidsordförande för Europeiska rådet som ska fungera som EU:s ansikte utåt. Bättre då, tycker Göran Lennmarker, en starkare roll för kommissionen.

Gyll manar på EU-politikerna

Svenskt Näringslivs arbetsutskott besökte nyligen Bryssel och träffade såväl EU-parlamentets talman som en rad av de tyngsta kommissionärerna. Väck nytt liv i Lissabonprocessen, var budskapet.

– För att klara detta måste EU-länderna sänka skattetrycket, avreglera monopol och skapa en mer flexibel arbetsmarknad, säger Sören Gyll, ordförande i Svenskt Näringsliv.

EMU-medlemskap ger ny arbetsrätt

Om Sverige går med i valutaunionen EMU, kommer det ske förändringar i arbetsmarknadslagstiftningen. Det anser flera ansvariga personer inom Svenskt Näringsliv. Organisationen tror att den överstatliga valutan kommer att förskjuta den ekonomiska politiken fokus mot strukturella förändringar.

– Det måste till en ökad flexibilitet. Det finns exempelvis en gammalmodig syn på arbetsrätten, sade Per Juth på Svenskt Näringsliv vid ett seminarium om småföretag och euron.

Per Juths bedömning är att ett EMU-medlemskap kommer att tvinga fram förändringar av skattetryck och arbetsrätt.

NYHETER OM EMU UTGES VARANNAN VECKA AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: INGELA MÅRTENSSON.

REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. ADRESS: RONDVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST:

GOSTA.TORSTENSSON@TELIA.COM. PRENUMERATION: ENSKILDA 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER M.M. 120 KR/12 NR. DISTRIBUTION: FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU, HEURLINS PLATS 11, 413 01 GÖTEBORG. TFN. 031-701 01 77. E-POST: FNEU@ALGONET.SE.